

4^ο ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΜΑΛΙΑΔΑΣ

Τόπος: Αμαλιάδα, νομός Ηλείας,
Κουρογιαννοπούλου 41

- Κατά το σχολικό έτος 2024-2025 ορίστηκε ως πειραματικό.
- Δυναμικό σχολείου: 100 μαθητές, 17 εκπαιδευτικοί, 2 κοινωνικοί λειτουργοί.
- Το 95% είναι Ρομά και το υπόλοιπο 5% που είναι αλλοδαποί.
- Κτιριακές υποδομές: 6 σχολικές αίθουσες, μία δανειστική βιβλιοθήκη, μία αίθουσα τάξης υποδοχής, μία αίθουσα μουσικής, μία αγγλικών, μία αίθουσα ολοήμερου, μία υπολογιστών καθώς και μία αίθουσα γυμναστικής που είναι υπό κατασκευή.
- Γλώσσες που διδάσκονται: Ελληνικά, Ρομανί, Αγγλικά και Γερμανικά.
- Στο πρόγραμμα συμμετέχει το σύνολο του εκπαιδευτικού και μαθητικού πληθυσμού.

- Εφαρμογή ομίλων για την βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας, την ενίσχυση της δημιουργικότητας, της συνεργασίας και της κριτικής σκέψης των μαθητών.
- Στα καινοτόμα προγράμματα εντάσσεται και το πρόγραμμα ρομποτικής.
- Συνεργασία του σχολείου κατά το σχολικό έτος 2024-2025 με το Πανεπιστήμιο Πατρών.
- Συμμετοχή και προετοιμασία μαθητών για εκπαιδευτικούς και αθλητικούς διαγωνισμούς.
Συμμετοχή σε ευρωπαϊκά προγράμματα.
- Διδακτικό έτος 2023-2024: Συμμετοχή στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα «Ρομανί». Παρουσίαση στην Μπρατισλάβα της Σλοβακίας (Ιούνιος 2025).

ΔΡΑΣΕΙΣ 2023-2024

1^η Δράση

Τίτλος δράσης: Ο χάρτης της Ευρώπης

Σκοπός:

- Ανάπτυξη γλωσσικών, γνωστικών και κοινωνικών δεξιοτήτων των μαθητών μέσα από τη βιωματική διερεύνηση και γνωριμία με τις χώρες της Ευρώπης.
- Ενίσχυση της συμμετοχής και της συνεργασίας όλων των μαθητών με έμφαση στη συμπερίληψη και ενδυνάμωση των μαθητών Ρομά, μέσα από ένα πλαίσιο παιχνιδιού, αλληλεπίδρασης και δημιουργικότητας.

Στόχοι:

Γνωστικοί στόχοι:

- Εξοικείωση με τον χάρτη της Ευρώπης και τις βασικές χώρες.
- Κατανόηση της σχέσης προφορικού και γραπτού λόγου με γεωγραφικά σύμβολα και οπτικές αναπαραστάσεις.
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων προσανατολισμού και παρατήρησης.

Γλωσσικοί στόχοι:

- Αναγνώριση και χρήση αρχικών γραμμάτων, ανάγνωση και γραφή ονομάτων χωρών.
- Εμπλουτισμός λεξιλογίου με νέα κύρια ονόματα και γεωγραφικούς όρους.
- Άσκηση στην προφορά και ορθή γραφή ξένων λέξεων.

Κοινωνικοσυναισθηματικοί στόχοι:

- Ανάπτυξη συνεργατικότητας, ομαδικού πνεύματος και σεβασμού στη διαφορετικότητα.
- Ενίσχυση της αυτοπεποίθησης και ενεργής συμμετοχής των Ρομά μαθητών.
- Δημιουργία θετικού μαθησιακού κλίματος που προάγει την αποδοχή και την ένταξη.

Μέσα –Υλικά: παγκόσμιος χάρτης

Ενδεικτική Διάρκεια: 10 διδακτικές ώρες

Τάξεις που συμμετείχαν:

Μαθητές της Γ΄ και της Δ΄ τάξης

Περιγραφή δράσης:

Η δράση υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του μαθήματος της **Γλώσσας**, με διαθεματική σύνδεση με τη **Γεωγραφία** και την **Ευέλικτη Ζώνη**. Οι δραστηριότητες αναπτύχθηκαν σε **τέσσερις φάσεις**:

Φάση 1: Εισαγωγή – Γνωριμία με τον χάρτη (2 ώρες)

- Παρουσίαση του χάρτη της Ευρώπης.
- Αναγνώριση χωρών από τους μαθητές και ανταλλαγή εμπειριών (π.χ. χώρες που είχαν ακούσει ή από όπου προέρχονταν συγγενείς).
- Εισαγωγή στη χρήση του χάρτη και επεξηγήθηκαν τα βασικά σύμβολα.

Φάση 2: Παιχνίδι εντοπισμού χωρών (4 ώρες)

- Δημιουργία ομάδων μαθητών.
- Κάθε ομάδα → χάρτης της Ευρώπης.
- Εκπαιδευτικός: αναφορά του ονόματος μιας χώρας.
- Μαθητές: Αναζήτηση της χώρας στον χάρτη, αξιοποιώντας το πρώτο γράμμα του ονόματος ως βοήθημα.
- Οργάνωση ως **παιχνίδι πόντων** — κάθε σωστή απάντηση κέρδιζε βαθμούς, ενισχύοντας τον ενθουσιασμό και τη συνεργασία.
- Ενεργή συμμετοχή των μαθητών Ρομά, συμβάλλοντας στην αναζήτηση και στη στήριξη των συμμαθητών τους.

Φάση 3: Δημιουργική εμβάθυνση (3 ώρες)

- Ομάδες: Επιλογή 2–3 χωρών και συλλογή πληροφοριών (σημαία, γλώσσα, χαρακτηριστικά).
- Εκπρόσωποι από κάθε ομάδα παρουσίασαν αυτά που είχαν ετοιμάσει.
- Ενίσχυση πρακτικής συνεργασίας, με κάθε παιδί να αναλαμβάνει έναν ρόλο ανάλογο με τις δυνατότητές του.

Φάση 4: Παρουσίαση – Αναστοχασμός (1 ώρα)

- Παρουσίαση εργασιών στην τάξη από τις ομάδες εργασίες τους στην τάξη.
- Ενθάρρυνση αναστοχασμού.
- Σχεδιασμός δράσης με σκοπό τη συμμετοχή των μαθητών Ρομά μέσα από ομαδικές,παιγνιώδεις και οπτικά υποστηριζόμενες δραστηριότητες.

- Πρόθυμη συμμετοχή, ανάληψη ρόλων στην ομάδα, συνεργασία με μαθητές μη Ρομά και με σκοπό την αποδοχή και την ισοτιμία με τα υπόλοιπα μέλη της μαθησιακής κοινότητας.
- Συμβολή χάρτη, παιχνιδιού και δημιουργικής εργασίας στη **μείωση των γλωσσικών εμποδίων** και ενίσχυση της **διάθεση για ενεργή συμμετοχή**, διευκολύνοντας την **ένταξη** τόσο στο γνωστικό όσο και στο κοινωνικό επίπεδο.

Αναστοχασμός / Αξιολόγηση/ Συνολική εκτίμηση:

- Επιτυχής δράση: συνδυασμός γνώσης με το παιχνίδι, τη συνεργασία και τη βιωματική μάθηση.
- Ενθουσιώδης συμμετοχή μαθητών Ρομά: βελτίωση της αυτοεικόνας και της γλωσσικής τους εμπιστοσύνης.
- Η αξιοποίηση του χάρτη ως οπτικού εργαλείου και η σταδιακή εξέλιξη της δράσης: ενεργή εμπλοκή όλων των μαθητών, ανεξάρτητα από το επίπεδο γλωσσικής επάρκειας.

Εκπαιδευτικοί που εργάστηκαν:

Κατσούλα Ελένη, Παπαλάμπρου

Αλεξάνδρα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

2^η Δράση

Τίτλος δράσης: Ήθη και έθιμα άλλων λαών

Σκοπός:

- Καλλιέργεια στάσεων αποδοχής της πολιτισμικής διαφορετικότητας.
- Αναγνώριση της αξίας των παραδόσεων διαφορετικών λαών.
- Γνωριμία των μαθητών με τα πολιτιστικά χαρακτηριστικά της δικής τους κοινότητας, των Ρομά.
- Ενίσχυση της ενσυναίσθησης, της συνεργασίας και της ισότιμης συμμετοχής όλων των μαθητών.

Στόχοι:

Γνωστικοί στόχοι:

- Εξοικείωση με έθιμα, μουσική και χορευτικές παραδόσεις διαφορετικών λαών της Ευρώπης.
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων σύγκρισης, παρατήρησης και αναστοχασμού σχετικά με πολιτισμικές ομοιότητες και διαφορές.
- Χρήση Τ.Π.Ε. ως εργαλείου ανακάλυψης και μάθησης.

Κοινωνικοσυναισθηματικοί στόχοι:

- Ανάπτυξη στάσεων αποδοχής, σεβασμού και εκτίμησης προς τη διαφορετικότητα.
- Ενίσχυση της συλλογικότητας και της συνεργασίας μέσα από ομαδικές δραστηριότητες.
- Ενδυνάμωση των μαθητών Ρομά ως φορέων πολιτισμικού πλούτου.

Καλλιτεχνικοί – Δημιουργικοί στόχοι:

- Έκφραση συναισθημάτων και εμπειριών μέσω της τέχνης και της εικόνας.
- Ανάπτυξη της δημιουργικότητας μέσα από τη δημιουργία ομαδικού κολάζ.

Μέσα –Υλικά: οπτικοακουστικά μέσα και κολάζ

Ενδεικτική Διάρκεια: 5 διδακτικές ώρες

Τάξεις που συμμετείχαν: Μαθητές της Α΄ και της Β΄ τάξης

Περιγραφή δράσης:

Η δράση εντάχθηκε στο πλαίσιο του **Εργαστηρίου Δεξιοτήτων** με θεματική τη «**Διαφορετικότητα**». Οι μαθητές, με την καθοδήγηση της εκπαιδευτικού, συζήτησαν αρχικά για τα **ήθη και έθιμα διαφορετικών λαών**, εστιάζοντας στις πολιτισμικές εκφράσεις που φέρνουν τους ανθρώπους κοντά — τη μουσική, το χορό και τη γιορτή.

Στη συνέχεια, αξιοποιήθηκαν οι **Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.)** για την προβολή **βίντεο με παραδοσιακούς χορούς** από διάφορες χώρες της Ευρώπης: **Ισπανία, Ιταλία, Αλβανία και Ελλάδα.**

Μίλησαν για τη δική τους **μουσική και χορευτική παράδοση.**

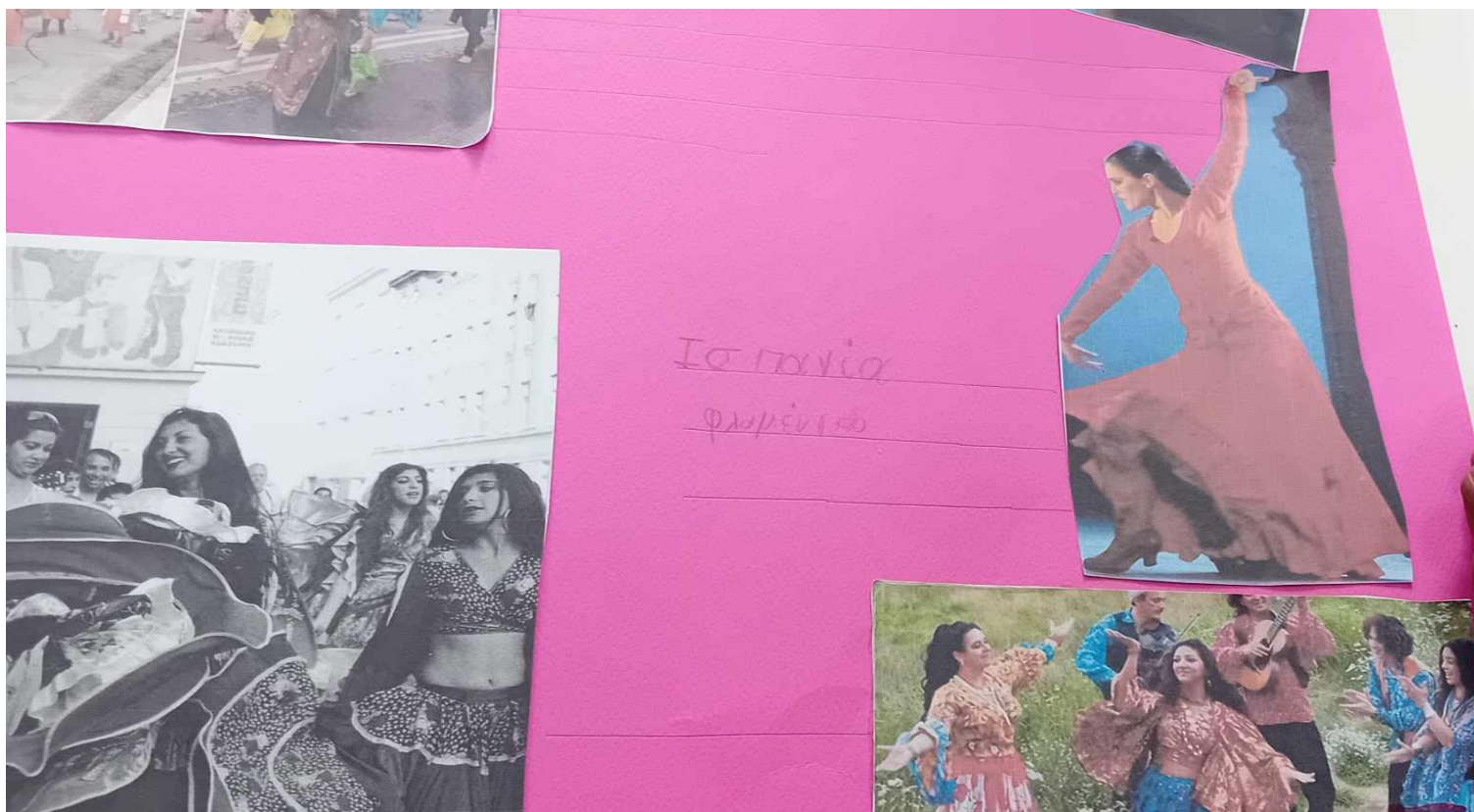
Η δράση ολοκληρώθηκε με τη δημιουργία ενός **ομαδικού κολλάζ** που απεικόνιζε **χορευτικές και μουσικές παραδόσεις των λαών.** Το κολλάζ αναρτήθηκε στον πίνακα της τάξης ως αποτέλεσμα της συλλογικής δουλειάς όλων.

Αναστοχασμός / Αξιολόγηση/ Συνολική εκτίμηση:

- Δημιουργική συνεργασία, επίδειξη ενθουσιασμού και ενδιαφέροντος για τους διαφορετικούς πολιτισμούς.
- Αίσθημα ισοτιμίας και αναγνώρισης.
- Χρήση των Τ.Π.Ε. : οπτικοακουστική προσέγγιση της μάθησης και δημιουργία ενός ζωντανού και συμμετοχικού κλίματος.
- Δημιουργία κολλάζ: Σύμβολο συνεργασίας και συνύπαρξης, εμπειρία χαράς, αποδοχής και σεβασμού προς τον πολιτισμό του άλλου.

Εκπαιδευτικοί που εργάστηκαν: Διαφέρμου Ελένη, Τσίρκου Κλυταιμνήστρα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

3^η Δράση

Τίτλος δράσης: Πολιτισμικές ομοιότητες και διαφορές

Σκοπός:

- Ανάδειξη των πολιτισμικών δεξιοτήτων και διαφορών μεταξύ λαών.
- Ενίσχυση την κατανόηση και τον σεβασμό στη διαφορετικότητα.
- Ανάπτυξη κριτικής σκέψης και η καλλιέργεια συνεργατικών δεξιοτήτων.

Στόχοι:

Γνωστικοί στόχοι:

- Ανάπτυξη γνώσεων για την ενδυμασία, τα φαγητά και τα έθιμα διαφόρων λαών.
- Εντοπισμός ομοιοτήτων και διαφορών ανάμεσα σε πολιτισμούς.
- Χρήση οπτικοακουστικών μέσων για μάθηση και διερεύνηση.

Κοινωνικοσυναισθηματικοί στόχοι:

- Καλλιέργεια σεβασμού και αποδοχής της πολιτισμικής διαφορετικότητας.
- Ενίσχυση της συνεργασίας και της συλλογικότητας.
- Ανάδειξη του πολιτισμικού ρόλου των Ρομά μαθητών μέσα στην τάξη.

Καλλιτεχνικοί – Δημιουργικοί στόχοι:

- Έκφραση της μάθησης μέσω οπτικών μέσων και δημιουργίας κολάζ.
- Ανάπτυξη δημιουργικότητας και αισθητικής αντίληψης.

Μέσα –Υλικά: οπτικοακουστικά μέσα και κολάζ

Ενδεικτική Διάρκεια: 10 διδακτικές ώρες

Τάξεις που συμμετείχαν: Μαθητές της Ε΄ τάξης

Περιγραφή δράσης:

Η δράση εντάχθηκε στο πλαίσιο του **Εργαστηρίου Δεξιοτήτων** με κύριο θέμα την **πολιτισμική διαφορετικότητα**. Οι μαθητές συζήτησαν για τις **πολιτισμικές ομοιότητες και διαφορές** μεταξύ λαών, επικεντρώνοντας την προσοχή τους στην **ενδυμασία, τα φαγητά και τα έθιμα**.

Στη συνέχεια, προβλήθηκε **οπτικοακουστικό υλικό** με εικόνες και βίντεο από παραδοσιακές ενδυμασίες και φαγητά διαφορετικών χωρών. Κατόπιν, οι Ρομά μαθητές παρουσίασαν παραδοσιακά φαγητά, ενδυμασίες και έθιμα της κοινότητάς τους.

Τέλος δημιούργησαν ένα **ομαδικό κολάζ** και ένα εικονογραφημένο άλμπουμ με τα ήθη και έθιμα της τοπικής τους κοινότητας.

Η διαδικασία αυτή ενίσχυσε τη συνεργασία, τη δημιουργικότητα και την κατανόηση της πολιτισμικής διαφορετικότητας μέσα από μια βιωματική εμπειρία μάθησης.

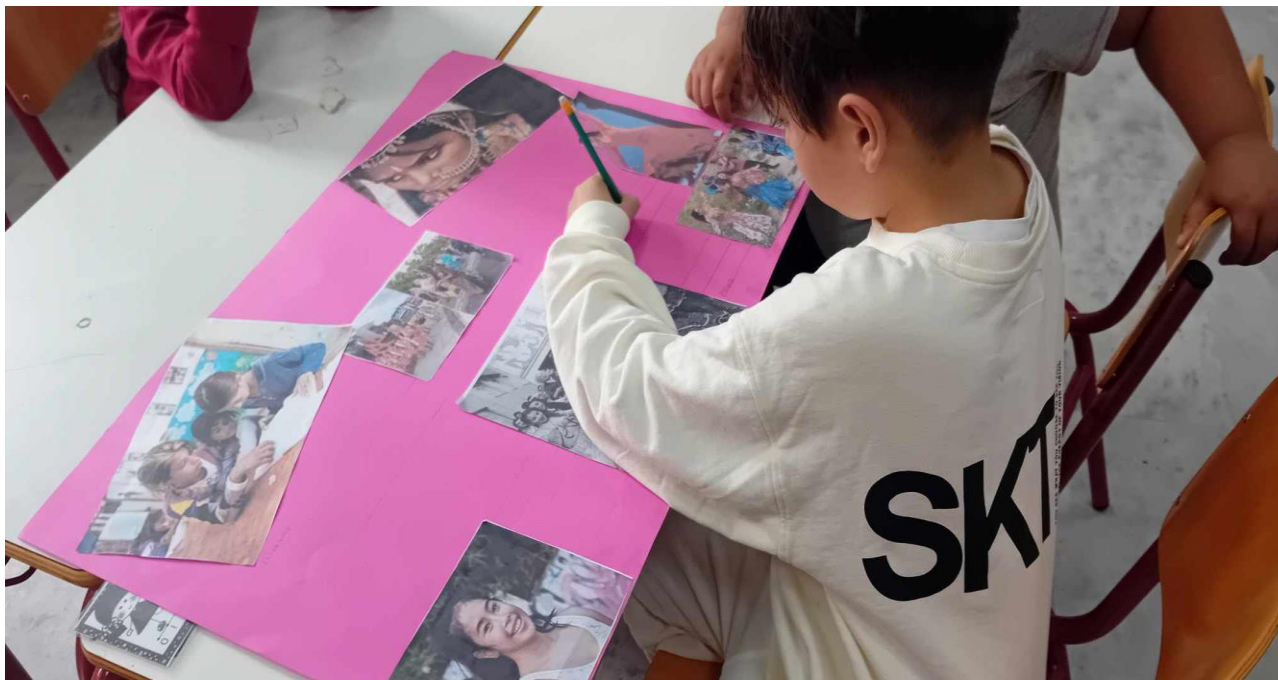
Αναστοχασμός / Αξιολόγηση/ Συνολική εκτίμηση:

- Θετική αξιολόγηση της δράσης.
- Επίδειξη ενδιαφέροντος και συμμετοχή στη συζήτηση και στη δημιουργία κολάζ.
- **Ενίσχυση της αυτοεκτίμησής τους και στην προβολή των πολιτιστικών τους χαρακτηριστικών.**
- **Η πολιτισμική εκπαίδευση ως εργαλείο για τη συνεργασία, την αποδοχή και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής μέσα στην τάξη.**

Εκπαιδευτικοί που εργάστηκαν: Παπαγεωργίου Νικολία

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

https://drive.google.com/open?id=1KNVcyZd-icacAtwFE2_8LW5Qt8Gbg7SW&usp=drive_copy

4^η Δράση

Τίτλος δράσης: *Παγκόσμια Ημέρα μητρικής γλώσσας*

Σκοπός:

- Ευαισθητοποίηση των μαθητών στη σημασία της μητρικής γλώσσας.
- Γνωριμία με διάφορες γλώσσες του κόσμου.
- Ενίσχυση της γλωσσικής και πολιτισμικής συνείδησης.
- Καλλιέργεια του σεβασμού προς τη διαφορετικότητα.

Στόχοι:

Γνωστικοί στόχοι:

- Γνωριμία με χαιρετισμούς σε διάφορες γλώσσες και χώρες.
- Χρήση ψηφιακών εργαλείων για γλωσσική ανακάλυψη (YouTube, GoogleTranslate).
- Κατανόηση της σημασίας της μητρικής γλώσσας στην επικοινωνία και στον πολιτισμό.

Κοινωνικοσυναισθηματικοί στόχοι:

- Ενίσχυση σεβασμού και εκτίμησης προς διαφορετικές γλώσσες και πολιτισμούς.
- Ανάπτυξη συνεργατικότητας μέσα από ομαδικές δραστηριότητες.
- Προβολή και αναγνώριση της γλωσσικής και πολιτισμικής ταυτότητας των Ρομά μαθητών.

Καλλιτεχνικοί – Δημιουργικοί στόχοι:

- Έκφραση και αποτύπωση της μάθησης μέσω της δημιουργίας κολάζ.
- Ανάπτυξη αισθητικής αντίληψης και δημιουργικής φαντασίας.

Μέσα –Υλικά: υπολογιστής, διαδικτυακές πλατφόρμες, κολάζ

Ενδεικτική Διάρκεια: 10 διδακτικές ώρες

Τάξεις που συμμετείχαν: Μαθητές της ΣΤ΄ τάξης

Περιγραφή δράσης:

Στα πλαίσια της Παγκόσμιας Ημέρας Μητρικής Γλώσσας (21 Φεβρουαρίου), οι μαθητές της ΣΤ΄ τάξης γνώρισαν χαιρετισμούς από διάφορες χώρες. Χρησιμοποιήθηκαν υπολογιστές και Τ.Π.Ε., με προβολή βίντεο από την πλατφόρμα YouTube για παραδείγματα χαιρετισμών.

Αξιοποίηση της εφαρμογής GoogleTranslate για μετάφραση φράσεων επικοινωνίας σε άλλες γλώσσες.

Στη συνέχεια, οι μαθητές δημιούργησαν ένα ομαδικό κολάζ με τους διαφορετικούς χαιρετισμούς, όπου κάθε χαιρετισμός συνοδευόταν από τη χώρα προέλευσής του.

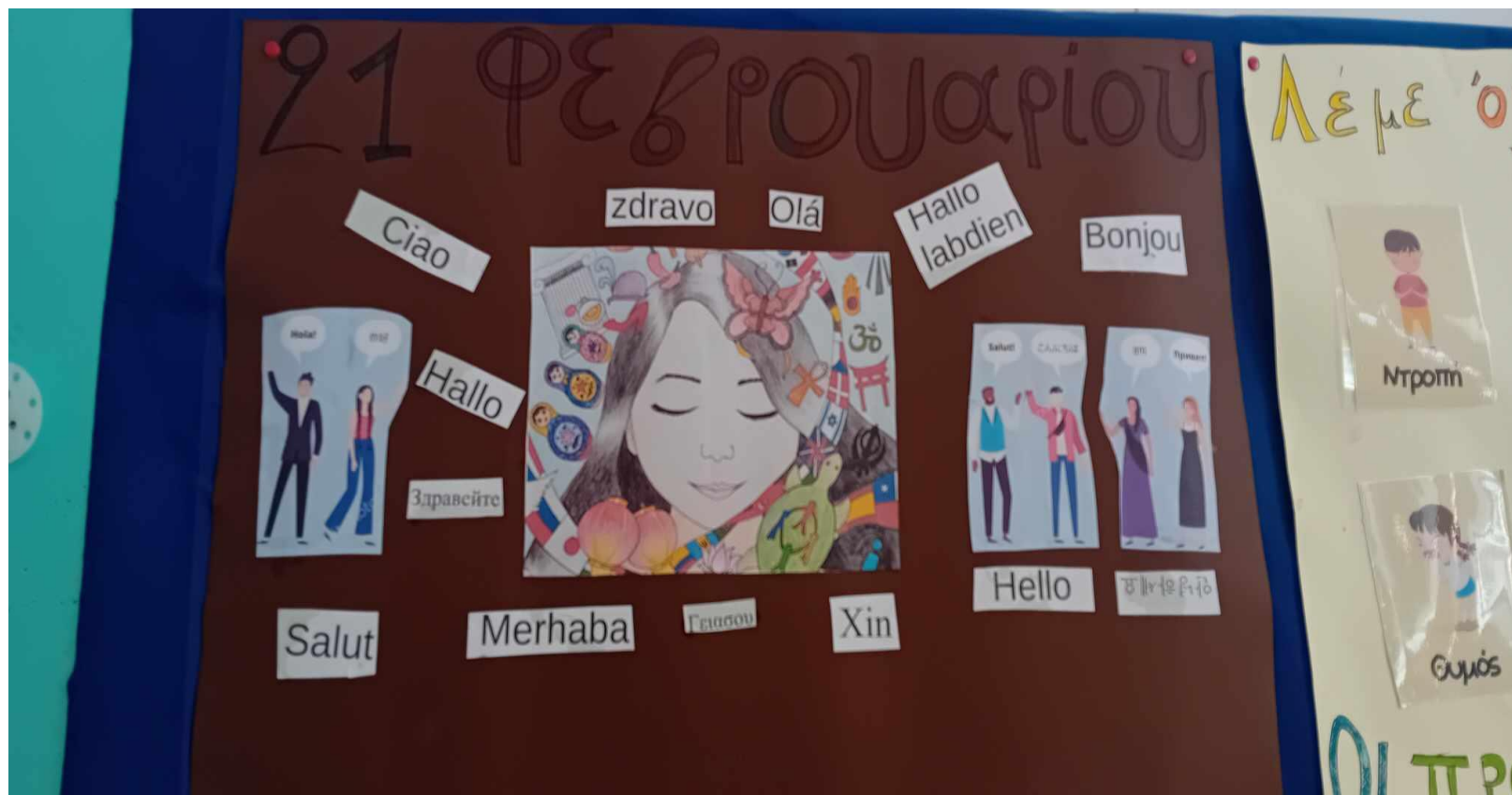
Τέλος, οι Ρομά μαθητές συμμετείχαν ενεργά, παρουσιάζοντας και μεταφράζοντας λέξεις και φράσεις από τη μητρική τους γλώσσα.

Αναστοχασμός / Αξιολόγηση/ Συνολική εκτίμηση:

- Ενθουσιώδης συμμετοχή και ενδιαφέρον για τις γλώσσες του κόσμου.
- **Ενίσχυση της αυτοεκτίμησής τους** για τη γλωσσική τους ταυτότητα.
- Ανάπτυξη θετικής στάσης απέναντι στη γλωσσική και πολιτισμική διαφορετικότητα.

Εκπαιδευτικοί που εργάστηκαν: Βένδρας Θεόδωρος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

5^η Δράση

Τίτλος Δράσης: Διαδικτυακή ξενάγηση με το πλωτό μουσείο «Νεράιδα»

Σκοπός:

- Γενικότερη ένταξη και κοινωνική ενσωμάτωση των Ρομά μαθητών.
- Σύνδεση του σχολείου με την ευρύτερη κοινότητα.
- Γνωριμία βασικά στοιχεία της ναυτικής παράδοσης και του πολιτισμού.
- Ενίσχυση γνώσεων και δεξιοτήτων συνεργασίας.

Στόχοι:

Γνωστικοί στόχοι:

- Κατανόηση των βασικών μερών ενός πλοίου και του αντίστοιχου λεξιλογίου.
- Εξοικείωση με την ιστορία και τη λειτουργία του πλωτού μουσείου «Νεράιδα».
- Σύνδεση μαθησιακών γνώσεων με την τοπική κοινότητα και πολιτισμό.

Κοινωνικοσυναισθηματικοί στόχοι:

- Ενίσχυση της συνεργασίας και της ομαδικότητας μεταξύ των μαθητών.
- Ανάπτυξη ενδιαφέροντος για πολιτιστικά και κοινωνικά θέματα του τόπου τους.

Τεχνολογικοί στόχοι:

- Χρήση διαδικτυακών πλατφορμών για μάθηση και ξενάγηση.
- Εξοικείωση των Ρομά μαθητων με ψηφιακά μέσα παρουσίασης και επικοινωνίας.

Μέσα –Υλικά: Διαδίκτυο, παιχνίδι με κάρτες

Ενδεικτική Διάρκεια: 4 διδακτικές ώρες

Τάξεις που συμμετείχαν: Μαθητές της Α΄, Γ΄ και Δ΄ τάξης

Περιγραφή δράσης:

Στα πλαίσια της σύνδεσης του σχολείου με την κοινότητα και της κοινωνικής ενσωμάτωσης των Ρομά μαθητών, πραγματοποιήθηκε στις **22 Φεβρουαρίου** διαδικτυακή ξενάγηση στο πλωτό μουσείο «Νεράιδα», το οποίο είναι αγκυροβολημένο στη Μαρίνα Φλοίσβου.

Οι μαθητές της Α΄ τάξης πραγματοποίησαν προπαρασκευαστική δραστηριότητα με κάρτες, που παρείχε το πρόγραμμα του μουσείου. Αφορούσε την **κατανόηση των μερών ενός πλοίου** και την εξοικείωση με το αντίστοιχο λεξιλόγιο.

Τα παιδιά είχαν την ευκαιρία να γνωρίσουν το πλοίο, τη λειτουργία του και στοιχεία της ναυτικής παράδοσης, ενώ υπήρξε διάδραση μέσω ερωτήσεων και σχολιασμών από τους μαθητές.

Μέσα από την εμπλοκή τους, ενισχύθηκε η αίσθηση της ένταξης και της ισότιμης συμμετοχής στο σχολικό πλαίσιο. Η συμμετοχή τους έδωσε επίσης τη δυνατότητα στα υπόλοιπα παιδιά να γνωρίσουν τον πολιτισμικό τους ρόλο και τη σημασία της κοινότητας στην οποία ανήκουν.

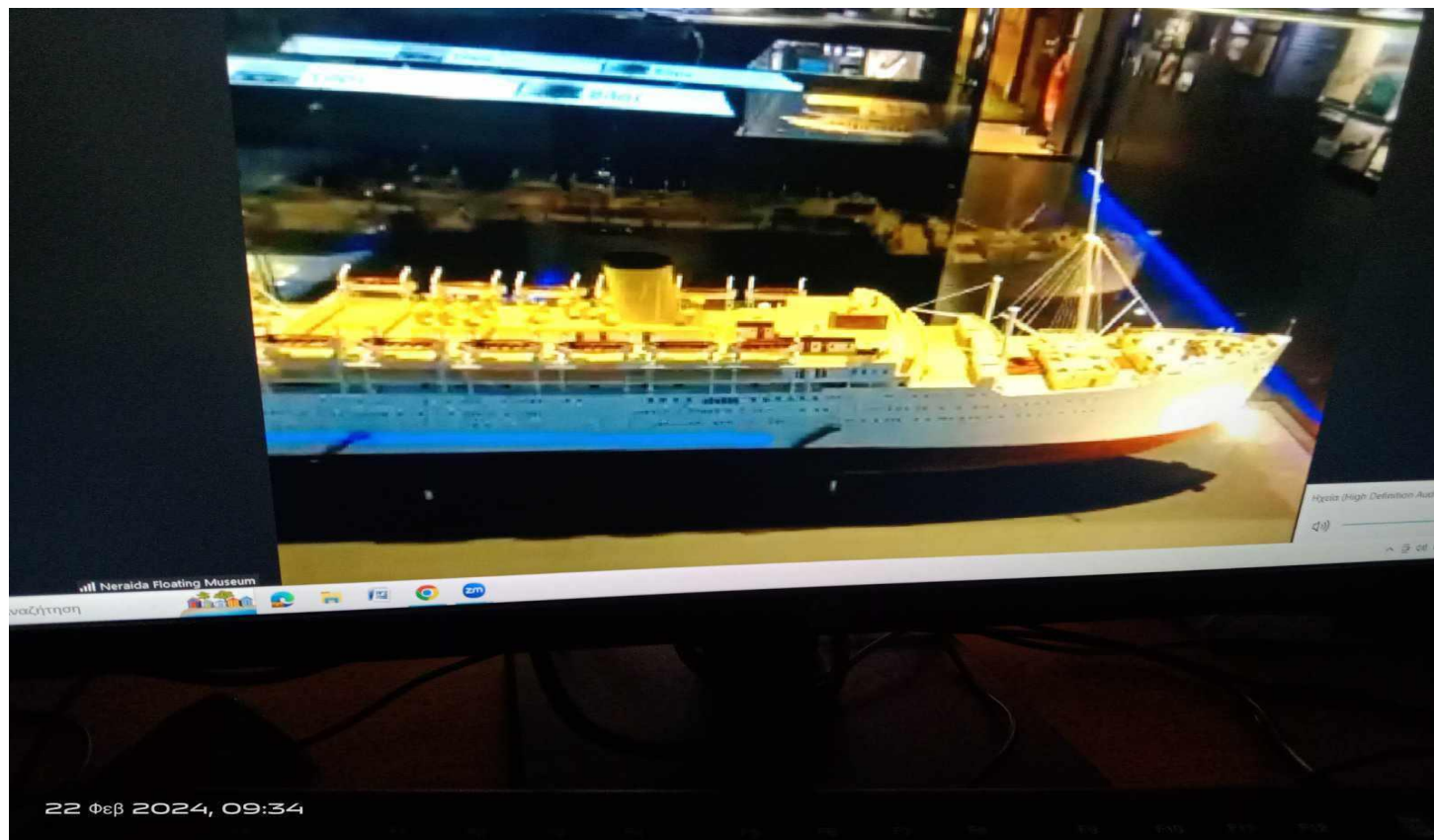
Αναστοχασμός / Αξιολόγηση/ Συνολική εκτίμηση:

- Θετική αξιολόγηση της δράσης.
- Επίδειξη ενδιαφέροντος και συμμετοχή.
- Κατανόηση του περιεχομένου της ξενάγησης.
- **Ζωντανή επαφή με το πολιτιστικό περιβάλλον.**
- **Αίσθηση κοινότητας και συλλογικότητας**
- Αναγνώριση της διαφορετικότητας και της πολιτισμικής τους ταυτότητας.

Εκπαιδευτικοί που εργάστηκαν: Διαφέρμου Ελένη, Κατσούλα Ελένη, Παπαλάμπρου Αλεξάνδρα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΔΡΑΣΕΙΣ 2024-2025

1^η Δράση

Τίτλος δράσης: Διαπολιτισμικό εργαστήρι

Σκοπός:

- Ενίσχυση διαπολιτισμικής επικοινωνίας, της αλληλοκατανόησης και της κοινωνικής ενσωμάτωσης των μαθητών Ρομά μέσα στο σχολικό περιβάλλον.
- Ανάδειξη της πολιτισμικής ταυτότητας των μαθητών.

- Καλλιέργεια του σεβασμού προς τη διαφορετικότητα.
- Ενίσχυση της αυτοεκτίμησής τους ως ενεργών μελών της μαθητικής κοινότητας.

Στόχοι:

- Προαγωγή διαπολιτισμικής κατανόησης και συνεργασίας.
- Ανάπτυξη ενσυναίσθησης, σεβασμού και αποδοχής.
- Δημιουργική έκφραση μέσω τέχνης.
- Ενσωμάτωση μαθητών με διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Μέσα –Υλικά: διαδραστικός πίνακας – καταγραφικά μέσα

Ενδεικτική Διάρκεια: 10 διδακτικές ώρες

Τάξεις που συμμετείχαν: μαθητές της Ε΄ και της ΣΤ΄ τάξης

Περιγραφή δράσης:

Οι μαθητές συμμετείχαν ενεργά σε μια σειρά δημιουργικών δραστηριοτήτων που συνδύαζαν τη μουσική, τη γλώσσα και την εικαστική έκφραση.

- **Μουσική Δραστηριότητα:** Οι μαθητές έμαθαν και απέδωσαν το τραγούδι «*Αν όλα τα παιδιά της γης*» στη ρομανί γλώσσα, καθώς και το τραγούδι «*Άντε ΡομανέΣουνέ*», το οποίο προέρχεται από τη μουσική παράδοση των Ρομά. Παράλληλα, δημιούργησαν ένα πρωτότυπο τραγούδι στα ελληνικά.

- **Δημιουργία Εικονογραφημένου Άλμπουμ:** Οι μαθητές εργάστηκαν ομαδικά για τη δημιουργία ενός εικονογραφημένου άλμπουμ με κείμενα γραμμένα τόσο στα ελληνικά όσο και στη ρομανί, αναδεικνύοντας τη γλωσσική και πολιτισμική πολυμορφία.
- **Αφίσες και Οπτικό Υλικό:** Δημιουργήθηκαν επίσης αφίσες και οπτικές συνθέσεις που παρουσιάζουν στοιχεία της ρομανί κουλτούρας και της τοπικής ταυτότητας, με στόχο την προβολή τους στους χώρους του σχολείου και της κοινότητας.

Ανοιχτό εργαστήριο πολιτισμικής ανταλλαγής, όπου η δημιουργικότητα και η συμμετοχή των μαθητών βρέθηκαν στο επίκεντρο, ενισχύοντας το αίσθημα του «ανήκειν» και τη θετική αυτοεικόνα των παιδιών.

Αναστοχασμός /Αξιολόγηση/Συνολική εκτίμηση:

- Βασικός άξονας η δημιουργική έκφραση και στην ανάδειξη της τοπικής διαλέκτου των Ρομά (ρομανί) ως ουσιαστικού εργαλείου μάθησης, πολιτισμικής ενδυνάμωσης και ένταξης.
- Επίδειξη ενδιαφέροντος και συμμετοχή.
- Έκφραση βιωμάτων.
- Ανάδειξη στοιχείων της ταυτότητάς τους.
- Αίσθημα περηφάνειας για την πολιτισμική τους κληρονομιά.
- Γνωριμία με διαφορετική κουλτούρα.
- Ενίσχυση της συνοχής της σχολικής κοινότητας.

- Διγλωσσία (ελληνικά–ρομανί) ως γέφυρα επικοινωνίας και ενσωμάτωσης.
- Ενδυνάμωση της αυτοπεποίθησης των μαθητών.
- Βελτίωση της σχέσης των μαθητών με τη μαθησιακή διαδικασία.
- Θετική αξιολόγηση της δράσης.
- Αύξηση της συμμετοχής, βελτίωση της συνεργασίας και ενίσχυση της επικοινωνίας ανάμεσα σε παιδιά διαφορετικών πολιτισμικών προελεύσεων.
- Διαμόρφωση ενός πιο συμπεριληπτικού και φιλόξενου σχολικού περιβάλλοντος.

Εκπαιδευτικοί που εργάστηκαν: Πετροπούλου Νικολέτα, Παπαγεωργίου Νικολία ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Αντε Ρομανέ σουνέ

Στων τσιγγάνων τα όνειρα

Σελ μπρες νακλέ οτάρ μπερί
Μουντερί γκογκί ατσιλί
Λε ντερλέσκι κχαγκιρί
Σελ μπρες νακλέ ε μανουσα
Σαρ νακλέ ε μανουσα
Κατάρ πε κχερά
Κατάρ του σταμπολί ε μέρη
Αντε αμαρέ σουνέ
Κα ρομανέ σουνέ
σαορουτσάκι γκογκί
κα σταμπολί ατσιλί.
Μπουτ καλέ ασφινά περαντέ πα ντροιά
αμαρέ ντουκχαντε ρομα
αμαρέ ντουκχαντε μανουσα.
Ομοάν καη ντιε λε ντροι κατάρ λεγκέ κχερά
σοσταρ εριστο ζες
Μπουτ πακιαέ λε ντερλες μπουτ μαγκλέ λες
Αντε αμαρέ σουνέ
Κα ρομανέ σουνέ
σαορουτσάκι γκογκί
κα σταμπολί ατσιλί.

Εκατό χρόνια πέρασαν από τότε.
Το δικό μας μυαλό έχω μείνει
στα Θεά την εκκλησία.
Εκατό χρόνια πέρασαν
Οι άνθρωποι έφυγαν από τα σπίτια τους,
από της Πόλης τα μέρη.
Στα δικά μας όνειρα
στα τσιγγάνικα όνειρα
όλων μας το μυαλό
στην Πόλη έχει μείνει.
Πολλά μαύρα δάκρυα
έριξαν στους δρόμους
οι πονεμένοι μας άνδρες
οι πονεμένοι μας άνθρωποι
Τότε που τους έδιωξαν από τα σπίτια τους
επειδή τον Χριστό πολύ πίστεψαν,
πολύ αγάπησαν
Στα δικά μας όνειρα
στα τσιγγάνικα όνειρα
όλων μας το μυαλό
στην Πόλη έχει μείνει.

https://drive.google.com/open?id=1KNVcyZd-icacAtwFE2_8LW5Qt8Gbg7SW&usp=drive_copy

https://drive.google.com/open?id=1QsiDraTNADiwDVohsK-nN491IN49u2su&usp=drive_copy

2^η Δράση

Τίτλος Δράσης: *Το βιβλίο του σχολείου μας*

Σκοπός:

- Ενίσχυση της γλωσσικής και πολιτισμικής αυτοπεποίθησης των μαθητών Ρομά.
- Προώθηση της γλωσσικής ισοτιμίας.
- Καλλιέργεια θετικής στάσης απέναντι στη μητρική γλώσσα των μαθητών.

- Ανάδειξη της δίγλωσσης ταυτότητας ως στοιχείου πλούτου και όχι διαφοράς.

Στόχοι:

- **Ανάδειξη της ρομανί γλώσσας** ως ισότιμου μέσου επικοινωνίας μέσα στο σχολικό περιβάλλον.
- **Ενίσχυση της γλωσσικής συνείδησης** και της λεξιλογικής καλλιέργειας των μαθητών μέσα από τη συγκριτική χρήση ελληνικών και ρομανί όρων.
- **Ενεργοποίηση της βιωματικής μάθησης** μέσω της καταγραφής αυθεντικών εκφράσεων από την καθημερινότητα των μαθητών.

- **Καλλιέργεια συνεργατικών δεξιοτήτων** με ομαδική εργασία για τη συγκέντρωση, καταγραφή και εικονογράφηση των λέξεων.
- **Ενίσχυση της σχέσης σχολείου – κοινότητας**, μέσω της συμμετοχής γονέων και μελών της τοπικής κοινότητας στη συλλογή λέξεων και εκφράσεων.

Μέσα –Υλικά: εκτυπωτής, υπολογιστής, γραφική ύλη, λεξικό

Ενδεικτική Διάρκεια: 10 διδακτικές ώρες

Τάξεις που συμμετείχαν: μαθητές της Γ΄ και της Ε΄ τάξης

Περιγραφή δράσης:

Η δράση είχε ως τελικό προϊόν τη δημιουργία του δίγλωσσου βιβλίου «*Το Βιβλίο του Σχολείου μας*».

Οι μαθητές εργάστηκαν σε ομάδες για να συγκεντρώσουν λέξεις και φράσεις που χρησιμοποιούν στην καθημερινή τους ζωή, τόσο στη ρομανί όσο και στα ελληνικά.

Ανέλαβαν τη **γραφή, εικονογράφηση και καλλιτεχνική επιμέλεια** των σελίδων του βιβλίου, ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις συμμετείχαν και **γονείς ή μεγαλύτερα μέλη της κοινότητας Ρομά**, τα οποία βοήθησαν στην αποτύπωση αυθεντικών γλωσσικών τύπων και εκφράσεων.

Το βιβλίο παρουσιάστηκε στη σχολική κοινότητα και αξιοποιήθηκε ως διδακτικό εργαλείο τόσο στη γλωσσική διδασκαλία όσο και σε διαπολιτισμικές δραστηριότητες.

Αναστοχασμός /Αξιολόγηση/Συνολική εκτίμηση:

- Ενίσχυση της γλωσσικής και πολιτισμικής ταυτότητας των μαθητών Ρομά.
- Δημιουργική αξιοποίηση της ρομανί γλώσσας στο σχολικό πλαίσιο.
- Βελτίωση της σχέσης των μαθητών με τη γλώσσα και τη μάθηση γενικότερα.
- Ενεργός ρόλος στη διαμόρφωση του τελικού προϊόντος.

Εκπαιδευτικοί που εργάστηκαν: Τσίρκου Κλυταιμνήστρα, Πετροπούλου Νικολέτα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Επικοινωνιακός διάλογος1 Η συνομιλία στο σουπερ μάρκετ	
Ελληνικά	Ρομανί ρομανί
-Γειά σας!	-Γειά σας!
-Γειά σας! Πως μπορώ να σας εξυπηρετήσω;	-Γειά σας! Σαρ μπορώ τε εξυπηρετησαρβ;
-Μπορώ να κοιτάξω για λίγο;	-Μπορώ τε ντακάρ ντάμπια
-Ναι ευχαρίστως!	-Βα ευχαρίστως!
-Θα ήθελα 2 κιλά πατάτες και αυτά τα μήλα	-Μαγκάβ ντουι κιλά πατάτες τα καλά ε μπισμπάια
Θα πρέπει να τα ζυγίσουμε, και μετά να περιμένετε πάλι στη σειρά σας!	-Θα πρέπει τε ζυγιναρσάλε τα σουά τε ασουκαρες πάλε κα κι σειρά!
-Εντάξη! Μπορείτε να έρθετε να τα ζυγίσετε;	Εντάξη! Μπορείτε τε αρέν τα τε ζυγαρίαλε
-Ναι βέβαια!	-Βα! βεβαια!
-Ευχαριστώ!	-Ευχαριστώ!
-Πόσο κοστίζουν; -Κοστίζουν 10 ευρώ και 50 λεπτά	-Καζόμ κερέν;
-Ορίστε!	-Κερέν δέκα ευρώ τα πενήντα λεπτά
-Ορίστε και τα ρέστα σας!	-αλέ
-Ευχαριστώ! Γειά σας	-αλέ και ρέστα ντα!
	-Ευχαριστώ! Γειά σας!

Εισαγωγή	Περιεχόμενα
Επικοινωνιακός διάλογος 1 .Συνομιλία στην υπεραγορά	
Επικοινωνιακός διάλογος 2 .Συνομιλία το τηλέφωνο	
• Ήθη και έθιμα 1. γάμος • Ήθη και έθιμα 2, <u>elderlezi</u> • Η κυκλαδική τέχνη .Δίγλωση παρουσίαση	
Φωτογραφίες από τη δράση	
• 8 Απριλίου ημέρα Ρομά.	
Φωτογραφίες από τη δράση	
• Μικρό λεξικό γλώσσας Ρομανί • Θεματικές που αναπτύχθηκαν στα Αγγλικά/Ελληνικά/Ρομανί • Τα Μέρη του Σώματος • Θεματική ενότητα "Πράγματα που κάνω κάθε μέρα/Καθημερινή ρουτίνα" • Θεματική ενότητα "Πώς είναι ο καιρός?" • Θεματική ενότητα "Πώς νιώθω? Συναισθήματα"	

3^η Δράση

Τίτλος Δράσης: Εργαστήρι γλώσσας (Μια μέρα από τη ζωή μου)

Σκοπός:

- Διατήρηση και ενίσχυση της μητρικής γλώσσας και της πολιτισμικής ταυτότητας των μαθητών Ρομά.

Στόχοι:

- **Καλλιέργεια γλωσσικών δεξιοτήτων** στα αγγλικά, με έμφαση στη γραπτή έκφραση απλών προτάσεων σχετικών με την καθημερινότητα.
- **Ανάδειξη και ενίσχυση της ρομανί γλώσσας** μέσω της μετάφρασης και επεξεργασίας των ίδιων κειμένων στην τοπική διάλεκτο.
- **Σύνδεση της μάθησης με την προσωπική εμπειρία**, ώστε οι μαθητές να εκφραστούν μέσα από καταστάσεις οικείες και αυθεντικές.

- **Καλλιέργεια της διαπολιτισμικής συνείδησης**, μέσα από την αναγνώριση της αξίας της πολυγλωσσίας και της διαφορετικής πολιτισμικής προοπτικής.
- **Ανάπτυξη συνεργατικών δεξιοτήτων** μεταξύ μαθητών και εκπαιδευτικών, καθώς και θετικής στάσης απέναντι στη μάθηση ξένων γλωσσών.
- **Ενίσχυση της αυτοπεποίθησης των μαθητών Ρομά**, μέσα από την προβολή της γλωσσικής και πολιτισμικής τους ταυτότητας ως σημαντικού και ισότιμου στοιχείου της σχολικής ζωής.

Μέσα-Υλικά: γραφική ύλη, υλικά χειροτεχνίας

Ενδεικτική Διάρκεια: 8 διδακτικές ώρες

Τάξεις που συμμετείχαν: μαθητές της Β΄, Γ΄ και της Δ΄ τάξης

Περιγραφή δράσης:

Η δράση υλοποιήθηκε σε συνεργασία με την εκπαιδευτικό των Αγγλικών. Οι μαθητές εργάστηκαν στην τάξη για να περιγράψουν **μία τυπική μέρα από τη ζωή τους.**

Οι μαθητές, με τη βοήθεια της εκπαιδευτικού και μελών της σχολικής κοινότητας, **μετέφρασαν τα κείμενά τους στην τοπική διάλεκτο των Ρομά (ρομανί).**

Τα δίγλωσσα κείμενα συνοδεύτηκαν από **ζωγραφιές** που απεικόνιζαν σκηνές από την καθημερινότητά τους. Το υλικό συγκεντρώθηκε και παρουσιάστηκε σε μορφή μικρού εικονογραφημένου βιβλίου ή αφίσας, με τίτλο *“A day in my life / Μια μέρα από τη ζωή μου”*, το οποίο εκτέθηκε στους χώρους του σχολείου.

Αναστοχασμός / Αξιολόγηση / Συνολική Εκτίμηση:

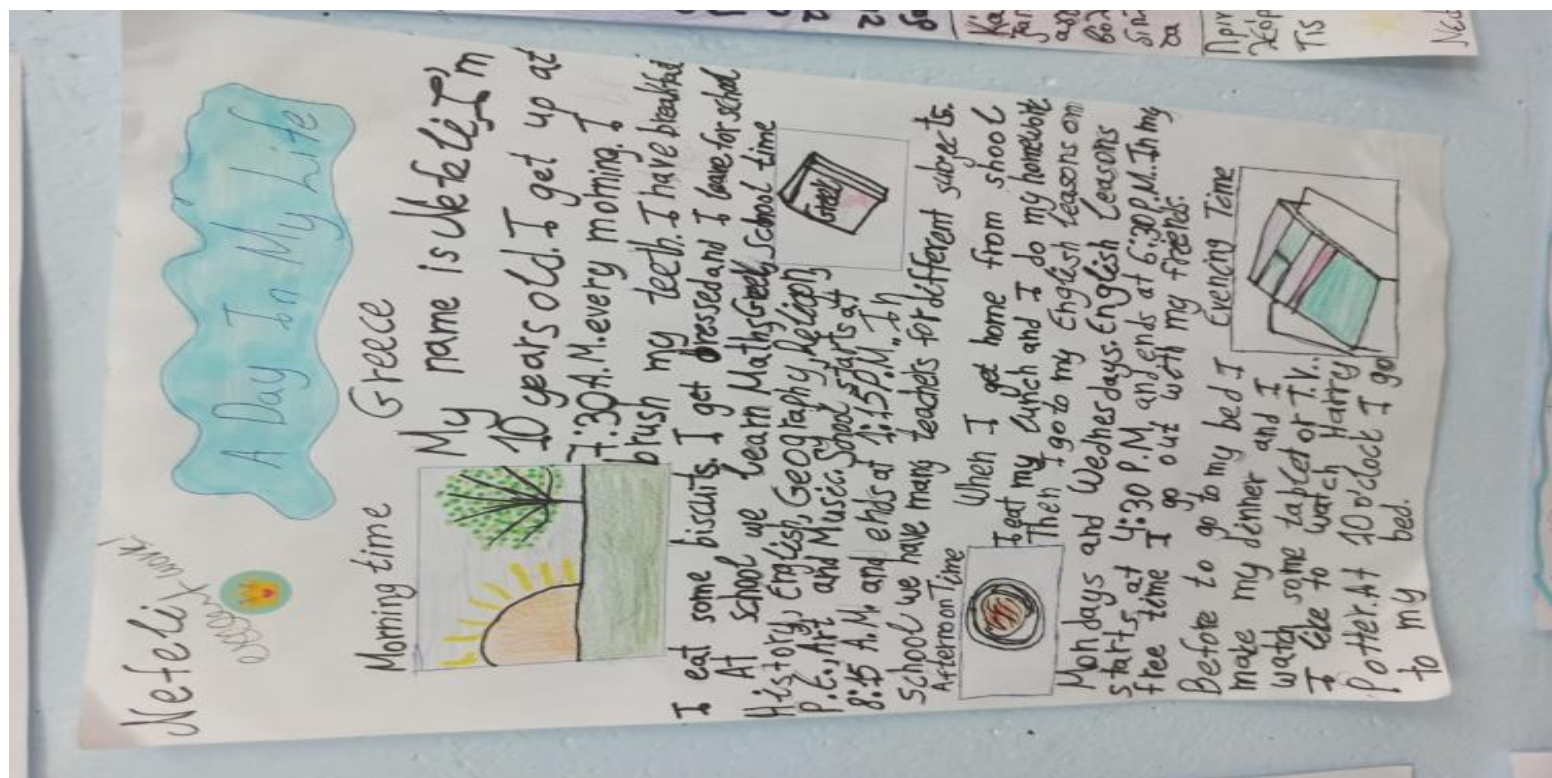
- Συνδυασμός της γλωσσικής διδασκαλίας με τη διατήρηση της πολιτισμικής ταυτότητας των μαθητών Ρομά.
- Διγλωσσία ως εργαλείο ενδυνάμωσης.
- Καλλιέργεια της αγγλικής γλώσσας.
- Ενίσχυση της συμμετοχής και του ενδιαφέροντος των μαθητών.
- Ένδειξη σεβασμού και αποδοχής της ταυτότητάς τους.

- Προώθηση της διαθεματικής προσέγγισης μεταξύ ξενόγλωσσης εκπαίδευσης και διαπολιτισμικής αγωγής.
- Ανάπτυξη επικοινωνιακών, κοινωνικών και πολιτισμικών δεξιοτήτων.
- Η δράση αποτιμάται ως εξαιρετικά επιτυχημένη, καθώς:
 - ✓ συνέβαλε στην ενδυνάμωση της γλωσσικής και πολιτισμικής αυτοεικόνας των μαθητών Ρομά
 - ✓ ενίσχυσε τη σύνδεσή τους με τη σχολική κοινότητα,
 - ✓ ανέδειξε την αξία της πολυγλωσσίας ως στοιχείου πολιτισμικού πλούτου.

- ✓ Παρήγαγε ένα από παιδαγωγικό αποτέλεσμα, με δυνατότητα αξιοποίησης σε μελλοντικές δράσεις διαπολιτισμικής εκπαίδευσης.

Εκπαιδευτικοί που εργάστηκαν: Κουτρομπή Ειρήνη, Κουλούρα Δήμητρα, Τσίρκου Κλυταιμνήστρα, Κατσούλα Έλενα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

2770

Μο αλὰ σ Νεδάη, σμ 10,5 χροα.
Ουσάβ καταρ μο ταν τ'ς 7:00 η ώρα η.μ.
Σαλαβ με ντανά, βουραβ με σάα, λαβ μο
ηρωί, τα σσβία τ'τα σσβιέ. Κα σσβιέ
σικλίου, λαβ μαζι, τ'τα σσβιέ, τ'τα σσβιέ, τ'τα
τα μινά, τα σσβιέ, τ'τα σσβιέ, τ'τα σσβιέ, τ'τα
τ'ς 8:45 τα μινά, τ'ς 16:00 η.μ. σσβιέ, τ'τα
τ'τα σσβιέ, τ'τα σσβιέ, τ'τα σσβιέ, τ'τα σσβιέ, τ'τα

1. Συντάχθηκε η Μελέτη η οποία αποτελεί την απόφαση του Ελεγκτή σχετικά με την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της εργασίας των Ελεγκτών της Ε.Ε.Α.Α.

Συνεπώς τα υπόλοιπα
είναι ναρκωτικά tablet.

Πριν τα ναρκωτικά θα πάρει πο βελόνες να νικάται
Χώρας. Μόλις γаб αλλαξ με νεύρα να μο μαίη.
τις 22:00 τ'ολ να πασιονάβ.

№. 6 в 11 класс

4^η Δράση

Τίτλος Δράσης: *Εργαστήρι γλώσσας (Μιλώντας για το περιβάλλον)*

Σκοπός:

- Ενίσχυση περιβαλλοντικής συνείδησης των μαθητών.
- Καλλιέργεια υπευθυνότητας απέναντι στη φύση και τον πλανήτη.
- Γλωσσική ενδυνάμωση των μαθητών Ρομά, μέσα από τη χρήση τόσο της αγγλικής όσο και της ρομανί γλώσσας σε αυθεντικά, διαθεματικά πλαίσια.

Στόχοι:

- **Καλλιέργεια περιβαλλοντικής ευαισθησίας** και ανάπτυξη στάσεων που προάγουν τη βιώσιμη συμπεριφορά στην καθημερινή ζωή.
- **Ενίσχυση γλωσσικών δεξιοτήτων** στην αγγλική γλώσσα μέσα από την εκμάθηση λεξιλογίου σχετικού με το περιβάλλον και την ανακύκλωση.
- **Ανάδειξη της ρομανί γλώσσας** ως μέσου έκφρασης και επικοινωνίας σε σύγχρονα, παγκόσμια θέματα.

- **Ενθάρρυνση της δημιουργικής σκέψης** και της συνεργασίας μέσα από δραστηριότητες που συνδυάζουν γλώσσα, περιβαλλοντική εκπαίδευση και καλλιτεχνική έκφραση.
- **Ενίσχυση της αυτοπεποίθησης των μαθητών Ρομά**, μέσα από τη διγλωσσική προσέγγιση και την παρουσίαση των ιδεών τους στο σχολικό κοινό.
- **Καλλιέργεια αξιών υπευθυνότητας και συλλογικής δράσης** για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

Μέσα-Υλικά: γραφική ύλη, υλικά χειροτεχνίας

Ενδεικτική Διάρκεια: 4 διδακτικές ώρες

Τάξεις που συμμετείχαν: μαθητές της Γ' και της
Ε' τάξης

Περιγραφή δράσης:

Έγινε εισαγωγική συζήτηση με τα παιδιά για τη σημασία της προστασίας του περιβάλλοντος και τις καθημερινές συνήθειες που μπορούν να βοηθήσουν στη διατήρησή του.

Μέσα από εικόνες, βίντεο και ομαδικές συζητήσεις, οι μαθητές γνώρισαν και κατανόησαν βασικές έννοιες όπως: **Reduce (Μειώνω), Reuse (Ξαναχρησιμοποιώ), Recycle (Ανακυκλώνω).**

Οι μαθητές εργάστηκαν σε ομάδες και κατέγραψαν **προτάσεις και ιδέες** για το πώς μπορούν να συμβάλουν στην προστασία του περιβάλλοντος.

Ολοκλήρωσαν τα αγγλικά κείμενα, μετέφρασαν τις ίδιες φράσεις στη **ρομανί γλώσσα**.

Δημιουργία **αφίσας** με τίτλο *“Talking about the Environment – Μιλώντας για το Περιβάλλον”*.

Εικαστικές δραστηριότητες (ζωγραφική, κολλάζ με ανακυκλώσιμα υλικά, δημιουργία αφισών).

Αναστοχασμός /Αξιολόγηση / Συνολική Εκτίμηση:

- Ανάπτυξη περιβαλλοντικής συνείδησης .
- Γλωσσική και πολιτισμική ενδυνάμωση των μαθητών Ρομά.
- Σημασία της προσωπικής ευθύνης απέναντι στο περιβάλλον.
- Συστηματική οργάνωση της σκέψης τους και στην εξάσκηση λεξιλογίου σε πραγματικό επικοινωνιακό πλαίσιο.
- Αποτελεσματική **διγλωσσική προσέγγιση**.
- **Βελτίωση των δεξιοτήτων συνεργασίας και επικοινωνίας.**

Η δράση αξιολογήθηκε ως **ιδιαίτερα επιτυχημένη**, καθώς:

- καλλιέργησε περιβαλλοντική ευαισθησία με βιωματικό και δημιουργικό τρόπο.
- προώθησε τη χρήση της αγγλικής και της ρομανί γλώσσας σε αυθεντικά συμφραζόμενα.
- ανέδειξε τη γλωσσική πολυμορφία ως στοιχείο πλούτου.
- και συνέβαλε στη διαμόρφωση στάσεων σεβασμού προς τη φύση και τον πολιτισμικό πλούτο της κοινότητας.

Εκπαιδευτικοί που εργάστηκαν: Κουτρουμπή Ειρήνη,
Τσίρκου Κλυταιμνήστρα, Πετροπούλου Νικολέτα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

5^η Δράση

Τίτλος Δράσης: Εργαστήρι μετάφρασης

Σκοπός:

Η δράση είχε ως βασικό σκοπό την **καλλιέργεια σεβασμού προς τη γλωσσική και πολιτισμική ταυτότητα των μαθητών Ρομά**, μέσα από τη βιωματική διαδικασία της μετάφρασης ελληνικών κειμένων στη ρομανί γλώσσα.

Στόχοι:

- **Ανάδειξη της ρομανί γλώσσας** ως ζωντανής και ισότιμης μορφής έκφρασης μέσα στο σχολείο.
- **Ενίσχυση της γλωσσικής επίγνωσης** μέσα από τη διαδικασία της σύγκρισης και αντιπαραβολής μεταξύ ελληνικών και ρομανί λέξεων, φράσεων και δομών.
- **Καλλιέργεια μεταφραστικών δεξιοτήτων** και ανάπτυξη σεβασμού προς τη σημασία της ακρίβειας και της γλωσσικής απόδοσης.

- **Ενδυνάμωση της πολιτισμικής ταυτότητας** των μαθητών μέσω της ενεργής χρήσης και καταγραφής της μητρικής τους γλώσσας.
- **Πρώθηση της συνεργασίας και της ομαδικότητας**, καθώς η μετάφραση πραγματοποιήθηκε με συλλογική συζήτηση και ανταλλαγή ιδεών.
- **Καλλιέργεια θετικής στάσης απέναντι στη μάθηση**, μέσα από τη σύνδεση της σχολικής γνώσης με τα προσωπικά και πολιτισμικά βιώματα των μαθητών.

Μέσα-Υλικά: σχολικό βιβλίο, διαδραστικός πίνακας,
καταγραφικά μέσα

Ενδεικτική Διάρκεια: 4 διδακτικές ώρες

Τάξεις που συμμετείχαν: μαθητές της Ε' τάξης

Περιγραφή δράσης:

Οι μαθητές ασχολήθηκαν με την **επιλογή και μετάφραση αποσπασμάτων** από τα κείμενα του σχολικού εγχειριδίου και του τετραδίου εργασιών της Γλώσσας της Ε΄ Δημοτικού στη **ρομανί γλώσσα**.

Επέλεξαν μικρά αποσπάσματα ή παραγράφους από τα μαθήματα που γνώριζαν καλά στα ελληνικά και προσπάθησαν, με τη βοήθεια της δασκάλας και γνωστών μελών της κοινότητας Ρομά, να αποδώσουν το περιεχόμενο στη ρομανί διάλεκτο.

Σε αρκετές περιπτώσεις, δημιουργήθηκαν συζητήσεις γύρω από το **πολιτισμικό περιεχόμενο των λέξεων**, καθώς ορισμένοι ελληνικοί όροι δεν είχαν άμεσο ισοδύναμο στη ρομανί, προσφέροντας ευκαιρίες για γλωσσικό και πολιτισμικό στοχασμό.

Αναστοχασμός / Αξιολόγηση / Συνολική Εκτίμηση

- Μαθησιακή και συναισθηματική ανάπτυξη των μαθητών Ρομά.
- Η μετάφραση: **πολύτιμο παιδαγωγικό εργαλείο** για την ενίσχυση της γλωσσικής επίγνωσης και του σεβασμού απέναντι στις γλωσσικές διαφορές.
- **Ενεργή και ενθουσιώδης συμμετοχή.**
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων επικοινωνίας, κριτικής σκέψης και συλλογικής λήψης αποφάσεων.

- **Ενδυνάμωση της αυτοπεποίθησης των μαθητών.**
- **Ανάδειξη της σημασίας της πολυγλωσσίας.**
- **Δημιουργία ενός συμπεριληπτικού μαθησιακού περιβάλλοντος.**
- Το «*Εργαστήρι Μετάφρασης*» **παράδειγμα καλής πρακτικής** για την εκπαιδευτική ενσωμάτωση της ρομανί γλώσσας.

Εκπαιδευτικοί που εργάστηκαν: Πετροπούλου Νικολέτα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

https://drive.google.com/open?id=10-JCrXfCWCqBAns55r2z6DoUrLoSDFyS&usp=drive_copy

6^η Δράση

Τίτλος Δράσης: Αγωγή Υγείας

Σκοπός:

Η δράση είχε ως κύριο σκοπό την **προαγωγή και ενίσχυση της ρομανί γλώσσας μέσω της εκπαίδευσης για την υγεία και την υγιεινή ζωή**, δίνοντας στους μαθητές τη δυνατότητα να αναπτύξουν προφορικές επικοινωνιακές δεξιότητες και να εξοικειωθούν με βασικές έννοιες που αφορούν τη φροντίδα του σώματος και την προστασία της υγείας, τόσο στα ελληνικά όσο και στη ρομανί γλώσσα.

Στόχοι:

- **Καλλιέργεια γλωσσικών δεξιοτήτων** μέσα από την ανάπτυξη προφορικού λόγου σε αυθεντικά, επικοινωνιακά πλαίσια στα ελληνικά και στα ρομανί.
- **Ενίσχυση της περιβαλλοντικής και κοινωνικής υγείας**, με έμφαση στην προσωπική υγιεινή, τη διατροφή και την αποφυγή επιβλαβών συνηθειών.
- **Ανάδειξη της ρομανί γλώσσας** ως μέσου επικοινωνίας σε θέματα καθημερινής ζωής, υγείας και φροντίδας.

- **Καλλιέργεια συνεργασίας και ομαδικότητας, μέσα από βιωματικές δραστηριότητες και δημιουργικά παιχνίδια.**
- **Ενίσχυση της συναισθηματικής αγωγής, βοηθώντας τους μαθητές να αναγνωρίζουν και να εκφράζουν συναισθήματα που σχετίζονται με τη φροντίδα του εαυτού και των άλλων.**
- **Ανάπτυξη υπευθυνότητας και θετικών στάσεων απέναντι στη σωματική και ψυχική υγεία.**

Μέσα-Υλικά: διαδραστικός πίνακας, καταγραφικά μέσα, γραφική ύλη, υλικά χειροτεχνίας

Ενδεικτική Διάρκεια: 10 διδακτικές ώρες

Τάξεις που συμμετείχαν: μαθητές της Α΄, Β΄ και της Γ΄ τάξης

Περιγραφή δράσης:

Καλλιέργεια βασικών γνώσεων και στάσεων γύρω από την προσωπική υγιεινή και την προαγωγή της υγείας, μέσα από **διαδραστικές, βιωματικές και δίγλωσσες δραστηριότητες.**

- **Παιχνίδι ρόλων:** Συμμετοχή σε δραματοποίηση καθημερινών καταστάσεων που σχετίζονται με την παροχή πρώτων βοηθειών. Το παιχνίδι πραγματοποιήθηκε τόσο στα ελληνικά όσο και στη ρομανί.

- **Δημιουργία κολλάζ:** Ομαδικά **κολλάζ** με τίτλο «Κανόνες Υγιεινής», όπου αποτύπωσαν μέσα από εικόνες και λέξεις (δίγλωσσα – ελληνικά και ρομανί) βασικές συνήθειες υγιεινής.
- **Κατασκευή πόστερ για τις αρνητικές επιδράσεις του καπνίσματος:** Δημιούργησαν **αφίσες με εικονογραφημένα μηνύματα** στα ελληνικά και στη ρομανί. Οι αφίσες αυτές αναρτήθηκαν στους χώρους του σχολείου

Αναστοχασμός / Αξιολόγηση / Συνολική Εκτίμηση

- Συνδυασμός της βιωματικής μάθησης με την καλλιέργεια της προφορικής επικοινωνίας και την ανάπτυξη θετικών στάσεων για την υγεία.
- **Αποτελεσματική ενσωμάτωση της ρομανί γλώσσας σε δραστηριότητες που σχετίζονται με την καθημερινή ζωή των μαθητών.**
- **Η γλωσσική διάσταση της δράσης αποδείχθηκε ιδιαίτερα καρποφόρα.**

- Η **βιωματική και συνεργατική προσέγγιση** ενίσχυσε την ομαδικότητα, τη δημιουργικότητα και τη θετική στάση απέναντι στη μάθηση.

Σε επίπεδο συνολικής εκτίμησης, η δράση συνέβαλε:

- Στην **καλλιέργεια θετικών στάσεων υγείας.**
- Στην **ενίσχυση της προφορικής επικοινωνίας** στα ελληνικά και στα ρομανί.
- Στην **ανάδειξη της αξίας της γλωσσικής και πολιτισμικής ποικιλομορφίας.**
- Στη **δημιουργία κλίματος αποδοχής και σεβασμού** στο σχολικό περιβάλλον.

Εκπαιδευτικοί που εργάστηκαν: Δέρβου Δήμητρα,
Κουλούρα Δήμητρα, Βένδρας Θεόδωρος, Τσίρκου
Κλυταιμνήστρα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

7^η δράση

Τίτλος Δράσης: Γνωριμία με τη ρομανί λογοτεχνία – Το βιβλίο «Γκογκί»

Σκοπός:

Η δράση είχε ως κύριο σκοπό την ενίσχυση της γλωσσικής και πολιτισμικής ταυτότητας των μαθητών μέσω της γνωριμίας τους με τη ρομανί λογοτεχνία και την άμεση επαφή με εκπρόσωπο της κοινότητας των Ρομά. Μέσα από τη συζήτηση με τον συγγραφέα Νικόλαο Μπατζαλή, οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να αναπτύξουν προφορικές επικοινωνιακές δεξιότητες.

Στόχοι:

- Καλλιέργεια προφορικών γλωσσικών δεξιοτήτων μέσα από τη συζήτηση με συγγραφέα της ρομανί λογοτεχνίας.
- Ανάδειξη της ρομανί γλώσσας και λογοτεχνίας ως ζωντανών στοιχείων πολιτισμικής έκφρασης.
- Ενίσχυση της πολιτισμικής ταυτότητας και της αυτοεκτίμησης των μαθητών Ρομά.

- Καλλιέργεια θετικών στάσεων απέναντι στη διαφορετικότητα, τον σεβασμό και την αποδοχή.
- Ενεργοποίηση του ενδιαφέροντος των μαθητών για το βιβλίο, την αφήγηση και τη φιλιαναγνωσία.
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων ακρόασης, διαλόγου και έκφρασης σκέψεων και συναισθημάτων.

Μέσα – Υλικά: Το λογοτεχνικό βιβλίο «Γκογκί», διαδραστικός πίνακας, εικονογραφημένο υλικό, καταγραφικά μέσα, γραφική ύλη.

Ενδεικτική Διάρκεια: 6 διδακτικές ώρες

Τάξεις που συμμετείχαν: Μαθητές της Α΄, Β΄ και Γ΄ τάξης

Περιγραφή δράσης:

Η δράση περιλάμβανε οργανωμένη συνάντηση και συζήτηση με τον Νικόλαο Μπατζαλή, εκπρόσωπο της κοινότητας των Ρομά και συγγραφέα του λογοτεχνικού βιβλίου «Γκογκί».

Οι μαθητές γνώρισαν τον συγγραφέα. Η συζήτηση πραγματοποιήθηκε σε απλή και κατανοητή γλώσσα, με εναλλαγή ελληνικών και ρομανί, ενισχύοντας τον δίγλωσσο χαρακτήρα της δράσης.

Η δράση λειτούργησε ως γέφυρα ανάμεσα στη σχολική γνώση και την πολιτισμική εμπειρία των μαθητών, προάγοντας τον διάλογο και τη συμμετοχή.

Αναστοχασμός /Αξιολόγηση / Συνολική Εκτίμηση

- Ανάδειξη της ρομανί γλώσσας και λογοτεχνίας μέσα στο σχολικό πλαίσιο.
- Αναγνώριση της πολιτισμικής ταυτότητας των μαθητών.
- Ενίσχυση των προφορικών γλωσσικών δεξιοτήτων.

Σε συνολικό επίπεδο, η δράση συνέβαλε:

- Στην ενίσχυση της φιλιαναγνωσίας και της αγάπης για το βιβλίο.
- Στην καλλιέργεια προφορικών δεξιοτήτων στα ελληνικά και στα ρομανί.
- Στην ανάδειξη της πολιτισμικής και γλωσσικής ταυτότητας των μαθητών.
- Στη δημιουργία κλίματος αποδοχής, σεβασμού και θετικής στάσης απέναντι στη μάθηση.

8^η δράση

Τίτλος Δράσης:

«Το χωριό των χρωμάτων» – Δημιουργία, μετάφραση και αφήγηση εικονογραφημένου παραμυθιού

Σκοπός:

Η δράση είχε ως κύριο σκοπό την ενίσχυση της γλωσσικής, πολιτισμικής και κοινωνικής ένταξης των μαθητών Ρομά, μέσω της δημιουργίας και αξιοποίησης ενός εικονογραφημένου παραμυθιού. Παράλληλα, στόχευσε στην ανάδειξη της ρομανί (τσιγγάνικης) γλώσσας ως ζωντανού μέσου αφήγησης, έκφρασης και πολιτισμικής ταυτότητας, καθώς και στην καλλιέργεια στάσεων αποδοχής, σεβασμού και συνύπαρξης στο σχολικό περιβάλλον.

Στόχοι:

- Ανάπτυξη προφορικών και γραπτών γλωσσικών δεξιοτήτων μέσα από τη συγγραφή, τη μετάφραση και την αφήγηση παραμυθιού στα ελληνικά και στη ρομανί γλώσσα.
- Ανάδειξη της ρομανί γλώσσας και του πολιτισμού των Ρομά στο σχολικό πλαίσιο.
- Καλλιέργεια δημιουργικής σκέψης, φαντασίας και εικαστικής έκφρασης μέσω της εικονογράφησης του παραμυθιού.

- Ενίσχυση της συνεργασίας και της αλληλεπίδρασης μεταξύ μαθητών διαφορετικών ηλικιών (μικρότερες και μεγαλύτερες τάξεις).
- Ανάπτυξη αφηγηματικών δεξιοτήτων και αυτοπεποίθησης μέσω της δημόσιας αφήγησης.
- Καλλιέργεια κριτικής σκέψης και συναισθηματικής αγωγής, μέσα από τη συζήτηση της αλληγορίας και των συμβολισμών του παραμυθιού.
- Ενίσχυση αξιών όπως η αποδοχή της διαφορετικότητας, ο σεβασμός, η ειρηνική συνύπαρξη και η συνεργασία.

Μέσα – Υλικά:

Χαρτί, γραφική ύλη, υλικά εικονογράφησης και χειροτεχνίας, διαδραστικός πίνακας, υπολογιστής, πλαστικοποιητής και καταγραφικά μέσα.

Ενδεικτική Διάρκεια:

12 διδακτικές ώρες.

Τάξεις που συμμετείχαν:

Μαθητές όλων των τάξεων του Δημοτικού, με ενεργό εμπλοκή των μαθητών Ρομά και ιδιαίτερη συμμετοχή των μαθητών της Ε' και ΣΤ' τάξης.

Περιγραφή δράσης:

Η δράση υλοποιήθηκε σε διαδοχικά στάδια και βασίστηκε στη συνεργασία μαθητών διαφορετικών τάξεων και ηλικιών.

1. Δημιουργία παραμυθιού

Οι μαθητές Ρομά, σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς, δημιούργησαν ένα πρωτότυπο παραμύθι με τίτλο «*Το χωριό των χρωμάτων*». Μέσα από συζήτηση, ανταλλαγή ιδεών και δημιουργική γραφή, διαμορφώθηκε η πλοκή, οι χαρακτήρες και τα μηνύματα της ιστορίας.

2.Μετάφραση στη ρομανί (τσιγγάνικη) γλώσσα

Το παραμύθι μεταφράστηκε συλλογικά στη ρομανί γλώσσα, με στόχο τη γλωσσική καλλιέργεια και την ανάδειξη της μητρικής γλώσσας των μαθητών. Η διαδικασία αυτή ενίσχυσε τη δίγλωσση γλωσσική επίγνωση και την ισότιμη παρουσία των δύο γλωσσών στο σχολείο.

3.Εικονογράφηση του παραμυθιού

Οι μαθητές εικονογράφησαν τις σκηνές του παραμυθιού, αποδίδοντας οπτικά τα μηνύματα και τους συμβολισμούς της ιστορίας. Η εικαστική δημιουργία αποτέλεσε μέσο καλλιτεχνικής έκφρασης, συνεργασίας και ενίσχυσης της δημιουργικότητας.

4.Αφήγηση από τους μαθητές της Ε΄ και ΣΤ΄ τάξης

Οι μεγαλύτεροι μαθητές της Ε΄ και ΣΤ΄ τάξης ανέλαβαν την αφήγηση του παραμυθιού προς όλους τους μαθητές του σχολείου. Η παρουσίαση πραγματοποιήθηκε τόσο στα ελληνικά όσο και στη ρομανί γλώσσα, ενισχύοντας την αυτοπεποίθηση των αφηγητών και μεταδίδοντας το μήνυμα της συμπερίληψης σε ολόκληρη τη σχολική κοινότητα.

5.Συζήτηση και ανάλυση της αλληγορίας

Μετά την αφήγηση, εκπαιδευτικοί και μαθητές συμμετείχαν σε συζήτηση γύρω από την αλληγορία και τα νοήματα του παραμυθιού. Οι μαθητές εξέφρασαν σκέψεις και συναισθήματα σχετικά με τη διαφορετικότητα, τη συνύπαρξη και την αξία του σεβασμού, συνδέοντας το παραμύθι με βιώματα της σχολικής και κοινωνικής ζωής.

Αναστοχασμός – Αξιολόγηση – Συνολική Εκτίμηση

- Γλωσσική, κοινωνική και συναισθηματική ενδυνάμωση των μαθητών.
- Ρομανί γλώσσα πολιτισμού και αφήγησης.
- Ενίσχυση αυτοεκτίμησης και σχολικής εμπλοκής των μαθητών.
- Ενδυνάμωση δεξιοτήτων επικοινωνίας, συνεργασίας και ανάληψης ρόλων.

Σε συνολικό επίπεδο, η δράση συνέβαλε:

- στην ενίσχυση της δίγλωσσης γλωσσικής ανάπτυξης (ελληνικά – ρομανί).
- στην ανάδειξη της πολιτισμικής ταυτότητας των μαθητών Ρομά.
- στη βελτίωση του σχολικού κλίματος και των σχέσεων μεταξύ των μαθητών.
- στη διάχυση μηνυμάτων αποδοχής, ισότητας και συμπερίληψης σε ολόκληρη τη σχολική κοινότητα.

9^η δράση

Τίτλος Δράσης: «Όλοι Ίσοι» – Παγκόσμια Ημέρα Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Σκοπός:

Η δράση είχε ως κύριο σκοπό την ευαισθητοποίηση των μαθητών γύρω από τα ανθρώπινα δικαιώματα και την αρχή της ισότητας, με έμφαση στο δικαίωμα όλων στην αξιοπρέπεια, τον σεβασμό και τη συμμετοχή στη σχολική και κοινωνική ζωή. Παράλληλα, στόχευσε στην ανάδειξη των δικαιωμάτων των Ρομά και στην καλλιέργεια στάσεων αποδοχής και συμπερίληψης, προάγοντας την ισότιμη ένταξή τους στο σχολικό περιβάλλον.

Στόχοι:

- Γνωριμία των μαθητών με βασικά ανθρώπινα δικαιώματα (ισότητα, εκπαίδευση, ελευθερία έκφρασης, προστασία από διακρίσεις).
- Κατανόηση της έννοιας της ισότητας και της διαφορετικότητας μέσα από παραδείγματα της καθημερινής ζωής.
- Ευαισθητοποίηση απέναντι σε φαινόμενα κοινωνικού αποκλεισμού και στερεοτύπων, με αναφορά στην ομάδα των Ρομά.

- Ανάπτυξη ενσυναίσθησης και σεβασμού προς τον «άλλον».
- Καλλιέργεια προφορικού λόγου και διαλόγου μέσα από συζήτηση και ομαδικές δραστηριότητες.
- Ενίσχυση της συνεργασίας και της ομαδικότητας στο σχολικό πλαίσιο.
- Ενδυνάμωση της έννοιας της ενεργού πολιτειότητας από μικρή ηλικία.

Μέσα – Υλικά

Διαδραστικός πίνακας, εικόνες και καρτέλες δικαιωμάτων, χαρτόνια, μαρκαδόροι, γραφική ύλη, υλικά χειροτεχνίας.

Ενδεικτική Διάρκεια

6–8 διδακτικές ώρες.

Τάξεις που συμμετείχαν

Μαθητές των Α΄ έως ΣΤ΄ τάξεων Δημοτικού.

Περιγραφή δράσης

Η δράση υλοποιήθηκε με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και προσαρμόστηκε στην ηλικία και τις εμπειρίες των μαθητών.

1. Εισαγωγική συζήτηση – Τι σημαίνει “δικαίωμα”;

Οι μαθητές συμμετείχαν σε καθοδηγούμενη συζήτηση σχετικά με την έννοια των δικαιωμάτων, μέσα από απλά παραδείγματα της καθημερινότητάς τους (δικαίωμα στο σχολείο, στο παιχνίδι, στη γνώμη). Ιδιαίτερη αναφορά έγινε στο δικαίωμα όλων των παιδιών να φοιτούν στο σχολείο, ανεξαρτήτως καταγωγής ή πολιτισμικής ταυτότητας.

2. Ομαδική δραστηριότητα: «Όλοι ίσοι – όλοι διαφορετικοί»

Οι μαθητές εργάστηκαν σε ομάδες και κατέγραψαν χαρακτηριστικά που τους κάνουν διαφορετικούς (εμφάνιση, γλώσσα, συνήθειες) αλλά και στοιχεία που τους ενώνουν (ανάγκες, συναισθήματα, δικαιώματα). Στη συζήτηση έγινε σύνδεση με τους Ρομά μαθητές, αναδεικνύοντας ότι η διαφορετική γλώσσα ή κουλτούρα δεν αναιρεί τα ίδια δικαιώματα.

3. Εικαστική δράση – Δημιουργία αφίσας “Όλοι ίσοι”

Οι μαθητές δημιούργησαν αφίσες με συνθήματα και εικόνες που προβάλλουν την ισότητα, τον σεβασμό και την αποδοχή. Σε επιλεγμένα έργα χρησιμοποιήθηκαν λέξεις ή φράσεις και στη ρομανί γλώσσα, ενισχύοντας τη συμβολική παρουσία της στο σχολείο.

4.Συζήτηση για τα δικαιώματα των Ρομά

Μέσα από απλά βιωματικά παραδείγματα, συζητήθηκαν δυσκολίες που μπορεί να αντιμετωπίζουν τα παιδιά Ρομά (στερεότυπα, αποκλεισμός, προκαταλήψεις) και τονίστηκε ο ρόλος του σχολείου ως χώρου ισότητας, ασφάλειας και σεβασμού. Οι μαθητές εξέφρασαν σκέψεις και προτάσεις για το πώς μπορούν να συμβάλλουν σε ένα πιο δίκαιο και συμπεριληπτικό σχολικό περιβάλλον.

5.Κοινό μήνυμα – Δέσμευση σεβασμού

Η δράση ολοκληρώθηκε με τη διαμόρφωση ενός κοινού μηνύματος ή συμβολικού «συμβολαίου», όπου οι μαθητές συμφώνησαν σε βασικές αρχές σεβασμού, αποδοχής και ισότητας, το οποίο αναρτήθηκε σε εμφανές σημείο του σχολείου.

Αναστοχασμός – Αξιολόγηση – Συνολική Εκτίμηση:

- Κατανόηση της σημασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της ισότητας με βιωματικό τρόπο.
- Ανάπτυξη ενσυναίσθησης και στην αποδόμηση στερεοτύπων.
- Ανάπτυξη θετικών στάσεων απέναντι στη διαφορετικότητα.
- Ενίσχυση του κλίματος αποδοχής και συνεργασίας στο σχολείο.

Σε συνολικό επίπεδο, η δράση συνέβαλε:

- στην κατανόηση βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- στην ενίσχυση στάσεων σεβασμού και αποδοχής προς τους Ρομά.
- στη δημιουργία συμπεριληπτικού και δημοκρατικού σχολικού κλίματος.
- στην καλλιέργεια ενεργών και ευαισθητοποιημένων μελλοντικών πολιτών.

Η ομάδα μας :

